

Sava TIES - Upoznajmo novu invazivnu stranu vrstu - Divlji duvan

Divlji duvan je velika zeljasta trajnica, visoka od 80 do 150 cm. Ima razgranatu korenovu mrežu koja je poput podloge (podzemne stabljike), što omogućava da nove stabljike vrlo uspešno rastu iz ovih podzemnih delova, te čini ovu biljku izuzetno uspešnom u vegetativnom razmnožavanju. Cvetovi su sitni i skupljeni u velike cvasti krem do purpurne boje, lepog i slatkog mirisa. Oprašuju ih insekti. Listovi su naspramni i dugi od 15 do 25 cm. Cveti od juna do avgusta, a na jesen razvija oko 8 cm duge plodove koji podsećaju na papagaja.

Divlji duvan ili cigansko perje potiče iz istočnih delova Severne Amerike. U Evropu je unesena u 17. veku kao ukrasna biljka i još uvek se može naći u mnogim baštama i ukrasnim vrtovima, dok se u Hrvatskoj prvi put spominje u literaturi u 19. veku. Ova biljka se obično nalazi na staništima koja su narušena usled ljudskog delovanja i na mestima gde njeni prirodni konkurenti nisu široko rasprostranjeni. Uglavnom se može naći na zapuštenim poljima i pašnjacima, duž rečnih dolina, puteva i pruga, na rečnim nasipima i sličnim mestima.

Cigansko perje (Autor: nnattalli/Shutterstock.com)

U početku se mislilo da je ovu biljku moguće iskoristiti na mnogo načina. Mladi izdanci mogli su se jesti nakon namakanja u toploj vodi, čineći ih svojevrsnom zamenom za špargle, ali je kasnije otkriveno da su u ovoj fazi toksični. Sok, vino i esencijalna ulja pravljeni su od cvetova, dok su svila i izolacioni materijal napravljeni od „kose“ semena, ulje je ceđeno iz semena, a bilo je pokušaja da se od njegovog mlečnog soka napravi prirodni kaučuk. Zbog svega ovoga čak je i kultivisan krajem 19. veka. Ubrzo se ispostavilo da je ekonomski potpuno neisplativo za navedene svrhe. Jedina isplativa upotreba je za pčelarstvo, tj. za

proizvodnju meda. Nanosi veliku direktnu štetu obrastanjem plodnog zemljišta, vinograda, mladih šumskih zasada i železnica i sprečava rast prirodnih biljnih zajednica. Njegovo uklanjanje je skupo.

Kako ga ukloniti?

Primena herbicida dokazala se kao najefikasniji način uklanjanja, ali se ne sme primenjivati u blizini vodenih staništa i u većini zaštićenih područja. Često košenje dobro je za smanjenje broja biljaka, što je ujedno i zdravija opcija za čoveka i prirodu. Takođe je moguće koristiti ovce za ispašu, ali ih obično treba ograditi na manjoj površini kako bi ih primorali da jedu divlji duvan, koje im nije omiljena hrana. Takođe, ovce ne treba hraniti duži vremenski period ovom biljkom, iz zdravstvenih razloga.

Da li ste znali?

Svi delovi biljke sadrže mlečni sok koji je otrovan i uzrokuje proliv, otežano disanje, grčeve i probleme sa ravnotežom.

Površina obrasla divljim duvanom (Autor: JU Zeleni prsten Zagrebačke županije)